

Odbor za razvoj

2023/2065(INI)

29.11.2023

MNENJE

Odbora za razvoj

za Odbor za mednarodno trgovino

o izvajanju sporazuma o gospodarskem partnerstvu med Evropsko unijo in
Južnoafriško razvojno skupnostjo
(2023/2065(INI))

Pripravlavec mnenja: Karsten Lucke

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za razvoj poziva Odbor za mednarodno trgovino kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. pozdravlja prvo naknadno oceno Sporazuma o gospodarskem partnerstvu med EU in Južnoafriško razvojno skupnostjo (SADC); poudarja, da se sporazum o gospodarskem partnerstvu osredotoča na trgovino in naložbe, ki bodo prispevale k cilju trajnostnega razvoja na gospodarskem, socialnem in okoljskem področju; ugotavlja pa, da je v partnerskih državah SADC še vedno opaziti številne izzive v zvezi z diverzifikacijo gospodarstva, konkurenčnostjo, rastjo, pravno državo, zmanjševanjem revščine, delavskimi pravicami, prilaščanjem zemljišč in varstvom okolja;
2. poudarja, kako pomembna sta razvojno sodelovanje ter tehnična in finančna pomoč, saj gre za bistvena dejavnika za doseganje ciljev iz sporazuma o gospodarskem partnerstvu in za koristno sodelovanje med pogodbenicama;
3. poudarja, da ima regionalno in podregionalno povezovanje v Sporazumu o gospodarskem partnerstvu med EU in Južnoafriško razvojno skupnostjo pomembno vlogo, saj je močan instrument za uresničevanje ciljev sporazuma; poudarja, da mora Sporazum o gospodarskem partnerstvu med EU in Južnoafriško razvojno skupnostjo podpirati regionalno in podregionalno povezovanje, spodbujati regionalne vrednostne verige v SADC in Afriki na splošno ter države v razvoju na trajnosten način vključiti v svetovno gospodarstvo; poleg tega poudarja, da mora sodelovanje na področju razvojnega financiranja med EU in državami SADC okrepiti njihovo regionalno gospodarsko sodelovanje in prizadevanja za povezovanje na način, ki bo spodbudil širšo trgovino znotraj Afrike;
4. priznava, da bi moral sporazum o gospodarskem partnerstvu koristiti partnerskim državam SADC, saj bo povečal njihovo sposobnost za spodbujanje gospodarske diverzifikacije in proizvodnjo izdelkov z dodano vrednostjo; poudarja, da bi moral sporazum o gospodarskem partnerstvu prispevati k diverzifikaciji vrednostnih verig v državah SADC in njihovih gospodarstvih, zaradi česar so potrebna tudi poštena in razvojna globalna trgovinska pravila; poleg tega poudarja, da bi moral spodbujati trgovinsko in razvojno politiko, ki temelji na spodbujanju človekovih pravic, pravne države in demokracije, ustvarjati lokalna delovna mesta in dodano vrednost ter prispevati k boju proti neenakostim ter k zmanjšanju in sčasoma izkoreninjenju lakote in revščine na trajnosten način;
5. poudarja finančne in tehnične težave, ki jih imajo lokalna mala in srednja podjetja pri izpolnjevanju predpisov in standardov EU pred izvozom na trg EU, kar lahko večino malih in srednjih podjetij izključi iz ugodnosti sporazuma o gospodarskem partnerstvu; poudarja, da je treba malim in srednjim podjetjem ponuditi ustrezno pomoč, da bi poskbeli za njihovo skladnost z zahtevami EU in omogočili dostop do trgov EU, prav tako pa ozaveščati o uporabi tarifnih kvot;
6. poudarja, da bi moral sporazum o gospodarskem partnerstvu zahvaljujoč pravičnemu trgovinskemu in naložbenemu sistemu, ki upošteva razlike v stopnji razvoja med EU in njenimi partnericami iz SADC, ki izvajajo sporazum, prispevati k povečanju

konkurenčnosti in trajnostne gospodarske rasti v teh državah;

7. poudarja, da je zahteva EU za prepoved izvoznih davkov na surovine dolgoletna ovira v pogajalskem procesu o sporazumih o gospodarskem partnerstvu, saj režim STO ne prepoveduje izvoznih davkov in dajatev; opozarja na pravico afriških držav, da v svojem javnem interesu regulirajo surovine; v skladu s tem poziva EU, naj ne sprejme trgovinske politike, ki na splošno prepoveduje državam v razvoju, da pobirajo izvozne dajatve za surovine, kadar je to v skladu z določili STO;
8. opozarja, da je pandemija vplivala na države SADC, ki izvajajo sporazum, saj so se na primer zaradi zmanjšane gospodarske dejavnosti ter nihanja cen blaga in trgovinskih tokov zmanjšali njihovi davčni prihodki; v zvezi s tem poudarja, da lahko dobro upravljanje in pomoč znatno okrepiata zmogljivosti za trajnostni razvoj, zlasti v zvezi z oblikovanjem vzdržnih fiskalnih sistemov in bojem proti davčnim utajam, da bi se dosegla fiskalna zmogljivost za nadaljnji gospodarski in socialni razvoj ter zaščitilo okolje; opozarja, da mora EU odločno podpreti krepitev institucij in celovito vzpostavljanje zmogljivosti v javnem sektorju partnerskih držav;
9. poudarja, da bi moral sporazum o gospodarskem partnerstvu podpirati novo trgovinsko dinamiko med pogodbenicama s postopno asimetrično liberalizacijo medsebojne trgovine; poudarja tudi, da lahko okrepi, razširi in poglobi sodelovanje na vseh področjih, pomembnih za trgovino, s tem pa tudi partnerstvo med državami SADC in EU; poudarja, da je načelo asimetrične liberalizacije trgovine pomembno, saj gre za orodje za spodbujanje gospodarske rasti in trajnostnega razvoja držav SADC, ki izvajajo sporazum;
10. poziva EU, naj poskrbi, da bo sporazum o gospodarskem partnerstvu prispeval k vzpostavitvi učinkovitega, predvidljivega in preglednega regionalnega regulativnega okvira za trgovino in naložbe, pri tem pa v celoti spoštoval ustrezne mednarodne sporazume in smernice; poudarja, da morajo sporazumi o gospodarskem partnerstvu pozitivno prispevati k izvajanju afriškega celinskega območja proste trgovine (AfCFTA) in privabljanju zasebnega kapitala, pa tudi k izgradnji odpornih in trajnostnih regionalnih vrednostnih verig, s čimer bi spodbudili in diverzificirali trgovino znotraj Afrike, ki je nujna za spodbujanje trajnostnega dolgoročnega razvoja in doseganje ciljev Agende 2030; meni, da bi moral podpora EU afriškemu celinskemu območju proste trgovine spremljati razvoj regulativnih okvirov, ki bi upoštevali stroge socialne in okoljske standarde;
11. opozarja, da ima aktualno poglavje o trajnostnem trgovinskem razvoju v sporazumu o gospodarskem partnerstvu omejeno področje uporabe v zvezi z zavezujočimi dogovori in določbami o dialogu s civilno družbo; meni, da bi morali sporazumi o gospodarskem partnerstvu sistematično vključevati obvezno in izvršljivo poglavje o trajnostnem razvoju, ki bo odražalo najvišje delovne in okoljske standarde, da bi dosegli cilje Agende 2030, ki na primer zajema vključitev močnih zavez glede trajnostnosti, povezanih s Pariškim podnebnim sporazumom, Kunminško-montrealskim globalnim okvirom za biotsko raznovrstnost, temeljnimi mednarodnimi delovnimi standardi ter enakostjo spolov in opolnomočenjem žensk; zlasti opozarja, da bi bilo treba poglavje o trgovini in trajnostnem razvoju, da bi bilo učinkovito, vključiti v mehanizem za reševanje sporov; pozdravlja vključitev poglavja o trgovini in trajnostnem razvoju v sporazum o gospodarskem partnerstvu med EU in Kenijo; poziva Komisijo, naj to še

nadgradi in si prizadeva za okrepitev poglavja o trgovini in trajnostnem razvoju iz sporazuma o gospodarskem partnerstvu v tekočem postopku pregleda sporazuma o gospodarskem partnerstvu z državami SADC;

12. opozarja, da je treba dovoliti odstopanja od načela nacionalne obravnave in obveznosti odprave izvoznih davkov, da bi spodbudili in zaščitili mlade gospodarske panoge, ki so ključne za diverzifikacijo gospodarstev partnerskih držav, s čimer bi spodbudili njihov razvoj v skladu s členom XVII:C in členom XXIV Splošnega sporazuma o carinah in trgovini;
13. poudarja pomen splošnega, sistematičnega in smiselnega vključevanja razvojnih partnerjev, lokalne in regionalne civilne družbe, akademskih krogov, sindikatov in predstavnikov zasebnega sektorja v izvajanje, spremljanje in naknadno ocenjevanje sporazumov o gospodarskem partnerstvu, da bi sporazum ustrezal potrebam prebivalstva in hkrati zagotavljal temeljna načela trajnostnega razvoja; ugotavlja, da je področje uporabe določb sporazuma o gospodarskem partnerstvu o dialogu s civilno družbo v primerjavi z drugimi nedavnimi trgovinskimi sporazumi EU omejeno; poudarja, da je treba okrepiti posvetovalno vlogo civilne družbe; poziva k vzpostavitvi uradnega mehanizma za sodelovanje civilne družbe, hkrati pa opozarja, da je mogoče sedanje platforme, kot so večdeležniški nacionalni okviri za spremljanje Agende 2063 Afriške unije, izkoristiti tudi za sodelovanje s civilno družbo v okviru sporazuma o gospodarskem partnerstvu;
14. poudarja, da lahko sporazumi o gospodarskem partnerstvu sicer zagotovijo pomembne prednosti za afriške, karibske in pacifiške države (AKP), a prinašajo tudi lastne izzive in slabosti; zato vztraja, da morajo oblikovalci politik te dejavnike skrbno preučiti in si prizadevati za to, da se sporazumi o gospodarskem partnerstvu izvajajo na način, ki kar najbolj koristi vsem udeleženi stranem;
15. opozarja, da bi morale vse pogodbenice vedno delovati na podlagi načel solidarnosti in skupnega interesa, da bi še izboljševale plodno sodelovanje, izpolnile svoje zaveze in obveznosti ter olajšale sposobnost držav SADC, da bi še naprej izvajale sporazum;
16. opozarja, da lahko izvajanje sporazumov o gospodarskem partnerstvu predstavlja izziv za manjše države AKP, ki nimajo dovolj sredstev in infrastrukture; poziva EU in države članice, naj pomagajo partnerskim državam v razvoju, da bodo lahko v celoti izkoristile priložnosti, ki jih ponujajo sporazumi o gospodarskem partnerstvu;
17. opozarja, da se je treba zavezati mednarodnim standardom in sporazumom za učinkovito mednarodno sodelovanje;
18. poudarja pomen zavezanosti EU večstranskemu sodelovanju in varovanju lastnih trgovinskih interesov Evrope ob hkratnem obravnavanju nekaterih ključnih interesov držav AKP, zlasti v zvezi z regionalnim povezovanjem;
19. spominja na dvostebno rešitev za reševanje davčnih izzivov, ki izhajajo iz digitalizacije in globalizacije gospodarstva, kot so se dogovorile članice Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj/vključujočega okvira G20 za preprečevanje erozije davčne osnove in preusmerjanja dobička;
20. poziva EU in njene države članice, naj poskrbijo za učinkovito uvedbo dogovorjene

globalne minimalne stopnje davka od dohodkov pravnih oseb v višini 15 % za multinacionalna podjetja; poudarja, da naj bi s to minimalno davčno stopnjo letno ustvarili približno 150 milijard USD dodatnih davčnih prihodkov na svetovni ravni.

**PRILOGA: SUBJEKTI ALI OSEBE,
OD KATERIH JE PRIPRAVLJAVEC MNENJA PREJEL PRISPEVEK**

Pripravlavec mnenja kot izključno pristojen izjavlja, da ni prejel nobenega prispevka od subjektov ali oseb, ki bi jih bilo treba navesti v tej prilogi v smislu člena 8 Priloge I Poslovnika.

INFORMACIJE O SPREJETJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Datum sprejetja	28.11.2023
Izid končnega glasovanja	+: 14 -: 1 0: 6
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Barry Andrews, Alessandra Basso, Stéphane Bijoux, Mercedes Bresso, Udo Bullmann, Antoni Comín i Oliveres, Ryszard Czarnecki, Charles Goerens, Mónica Silvana González, György Hölvényi, Beata Kempa, Karsten Lucke, Janina Ochojska, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Benoît Biteau, Ilan De Basso, Malte Gallée, Marlene Mortler
Namestniki (člen 209(7)), navzoči pri končnem glasovanju	Peter Jahr, France Jamet

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

14	+
NI	Antoni Comín i Oliveres
PPE	György Hölvényi, Peter Jahr, Marlene Mortler, Janina Ochojska, Tomas Tobé
Renew	Barry Andrews, Stéphane Bijoux, Charles Goerens
S&D	Mercedes Bresso, Udo Bullmann, Ilan De Basso, Mónica Silvana González, Karsten Lucke

1	-
ID	France Jamet

6	0
ECR	Ryszard Czarnecki, Beata Kempa
ID	Alessandra Basso
The Left	Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Benoît Biteau, Malte Gallée

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani